

XVIII.

PAPIASZ, János hallgatója, az ázsiai Hierapolisz püspöke, öt kötetnyi munkát írt, melynek címe: „Az Úr mondásainak magyarázata”. Ezen könyveiben – mint ahogyan ő is előadja a bevezetőjében, – nem a különféle véleményeket, hanem az apostoli tekintélyeket követte, ahogyan ő mondja:

„Az érdekelt engem, hogy mit mondott András, és mit Péter vagy Fülöp, Tamás, Jakab, mit Máté vagy másvalaki az Úr tanítványai közül. Miket mondott Arisztión, mit János az öreg, az Úr tanítványai, én ugyanis azt tartottam, az olvasásra készített könyvek nincsenek akkora hasznomra, mint az élő beszéd, mely ma még hallható ezek szerzőitől” (Papiasz Fr. 2).

A szerzők katalógusával kapcsolatban ebből is kitűnik, hogy más volt az a János, akit az apostolok között tartunk számon, és más volt János, az öreg, akit Arisztión után említ. A fentiekből ismert vélemény miatt említettük meg ezt, miszerint többektől átadott hagyomány alapján a két utóbbi levél nem az apostol Jánosé, hanem a presbiteré. Ez a János adta közre az ezer esztendőhöz kapcsolódó megújulás zsidó gondolatát, amit azután követett Ireneusz és Apollinarisz is, meg a többiek, akik szerint a feltámadás után az Úr testben fog uralkodni szentjeivel együtt.

Hasonlóan Tertullianus „A hívek reménysége” című könyvében, valamint petabiumi (= Pettau) Victorinus és Lactantius is követte ezen véleményt.